

در محضر نور

پیامبر اکرم ﷺ

ما مِنْ أَحَدٍ يَكُونُ عَلَى شَيْءٍ مِنْ أُمُورِ هَذِهِ الْأُمَّةِ فَلَيْتَ أَنْ كَثُرَتْ فَلَا يَفْعِدُلَ فِيهِمْ إِلَّا كِتَابَةُ اللَّهِ فِي التَّارِ.

هر کس کاری از کارهای کوچک و یا بزرگ این امت را در دست بگیرد و در میان‌شان عدالت را اجرا نکند، خداوند او را بر رو، در آتش خواهد افکند.

مستدرك على الصحيحين، ج۴، ص ۹۰

مقامات صدیقه طاهره ʿاَلیّهā در «فَضّ فاطمیه»

نشانی از آن بی‌نشان

گذری و نظری بر رساله

«فَضّ حکمهٔ عصمتیهٔ فی کلمهٔ فاطمیّه»

نوشتراری از حجت‌الاسلام والمسلمین محمدجواد رودگر عضو هیأت علمی پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی به‌بهانه ایام سوگواری شهادت حضرت فاطمه زهرا ^{علیها السلام}

• **مقامات صدیقه طاهره ʿاَلیّهā در «فَضّ فاطمیه»**

استاد علامه حسن‌زاده آملی ^{رحمته‌الله} در رساله قدسیه نوریه و صحیفه مطهره و مکرمه موسوم به «فَضّ حکمهٔ عصمتیهٔ فی کلمهٔ فاطمیه»، آفاق گسترده و نوینی از شاکله و شخصیت صدیقه طاهره ^{علیها السلام} گشوده‌اند که مستند و مستفید از آیات قرآن و تفسیر انفسی و تأویل کتاب قویم الهی و احادیث و روایات صادرشده از زبان صدق معصوم ^{علیها السلام} و برگرفته از منشآت وجودی حضرت زهرا ^{علیها السلام} در قالب خطبه‌ها، ادعیه، نایش‌ها و احادیث است و ما از باب تلخیص و استخراج و اصطیاد رموز اسرار و اشارات صحیفه یادشده، به گوهرها و جواهر اوصاف وجودی و نعت ذاتی فاطمه زهرا ^{علیها السلام} می‌پردازیم که عبارتند از:

• **انسان کامل، خلیفه الهی و حجت بالغه حقّ**

مظهر نفس کل که دربردارنده ملک و ملکوت، غیب و شهادت و قوس نزول و صعود هستی است.

میوه درخت وجود است که غایت حرکت ایجادی و وجودی می‌باشد. پس او شجره طیّبه‌ای است در هر زمان و مکان، میوه‌های شیرین و دلنشینی دارد و مایه برکت و خیرکثیر بلکه «کوثر» است.

حقیقت ام‌الکتاب و مصداق «مَرِجُ الْبَحْرِیْنِ یَلْقَیْانِ» است.

مطلع انوار علوی، مشکات ولایت و‌عاء معرفت است.

ام‌الائمه و ام‌ابیهاست.

صاحب عصمت کبراست؛ جوهر قدسی و صاحب قوّت نوریه ملکوتی.

دارای هسری است معصوم، انسان کامل، صاحب مقام ولایت کلیّه و امامت حقیقیّه و حجت تام و کامل حق و نقش رسول‌خدا ^{صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم} و اگر علی ^{علیه‌السلام} نبود، کفوی برای فاطمه ^{علیها السلام} نبود.

مصداق آیاتی همچون مباهله، تطهیر، مودّت، هل‌اتی و مغزیبن است.

مقصود هستی و غایت آفرینش است که هستی و آفرینش به مفیّل وجود او ظهور یافت.

«لیله‌القدر» و «یوم‌الله» و جامع جمیع حقایق وجودی و کمالی است. در شرح اجمالی این مقام وجودی و حقیقی صدیقه طاهره ^{علیها السلام} بایسته است، مطالبی را متذکر شویم و آن چنین است:
گرچه قدرشناسی و فاطمه‌شناسی به‌آسانی فراچنگ نمی‌آید؛ اما اندکی تلاش و خلوص در کاوش‌های قرآنی و کاوش در پژوهش‌های وحیانی، چه وحی وجودی و تکوینی و چه وحی تدوینی و تشریعی، به‌تدریج ما را به سوی ادراک فاطمه ^{علیها السلام} و قدر به پیش می‌برد. آن‌گاه که به برخی ویژگی‌های مشترک و وحدت وجودی و تساوی بلکه تساوق فاطمه ^{علیها السلام} و قدر بیندیشیم، به راز و رمزهایی خواهیم برد که به دو نمونه اشاره می‌کنیم:
الف) فاطمه ^{علیها السلام} انسان کامل تکوینی است و قرآن کریم کلام تدوینی جامع که فاطمه ^{علیها السلام}، صورت عینیّه و تکوینیّه قرآن کریم و قرآن، صورت تدوینیّه و علمیه فاطمه زهرا ^{علیها السلام} است؛ چه اینکه اهل‌بیت وحی ^{علیها السلام} جامع کلام تکوین و تدوین و واجد کتاب حقیقت و شریعت و شامل نشئه حقیقی و اعتباری‌اند؛ یعنی انسان کامل جامع عوالم کلی عقل، مثال و ماده و باید و نباید در نظام تشریع است که مرحله اعلا و برین آن، به «کتاب مبین» و «ام‌الکتاب» منتهی می‌گردد و موجود عینی است؛ نه اعتباری و

آیت‌الله اعرافی در دیدار مسئولان اوقاف

زمینه توسعه اندیشه اسلام ناب و انقلاب اسلامی در دنیا بی‌نهایت است

آیت‌الله علیرضا اعرافی مدیر حوزه‌های علمیه کشور، در دیدار حمید مجیدی‌مهر رئیس مرکز امور قرآنی سازمان اوقاف و امور خیریه و حجت‌الاسلام والمسلمین اسکندری مدیرکل اوقاف استان قم، با تسلیت فرارسیدن ایام فاطمیه، ضمن قدردانی از خدمات عام اوقاف در سطح کشور و موضوعات مختلف به‌ویژه در زمینه فعالیت‌های قرآنی، اظهار کرد: در فضای کشور و حوزه و با مساعدت نهادهای گوناگون و مردم، شاهد درخشش فعالیت‌های قرآنی و تا حدودی حدیثی هستیم.

به گزارش خبرگزاری حوزه، وی درباره تحولات آموزش قرآن، خاطرنشان کرد: اکنون گرایش قرآنی و تفسیری در دستواره رشته‌های حوزه قرار دارد و در حداقل ۴۰ نهاد حوزوی، فعالیت پژوهشی و آموزشی قرآنی در حدود ۳۰

سخن بزرگان

امام خمینی ^{رحمته‌الله}

از توأسی به حق و توأسی به صبر که دستور الهی می‌باشد، غفلت نوزند. به توصیه یا امر سازمان‌های وابسته به قدرت‌های استعماری برای آتش‌بس اعتنا نکنند و مطمئن باشند که در سایه بردباری و استقامت- با به کار بستن دستورات اسلامی- فتح و ظفر از آن ملت اسلام می‌باشد.

صحیفه امام ۳، ج ۳، ص ۳ و ۳

امامت ما احتجاج کنید و بدانید که در بحث و استدلال پیروز می‌شوید؛ چون پس از رسول اکرم ^{صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم} حجت خدا بر خلق او همین سوره است. این سوره سرور دین و بزرگ‌ترین دلیل مذهب شما و نهایت دانش ماست. امام باقر ^{علیه‌السلام} فرمود: «یا معشر!شیعه! خاصموا سوره «إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ» ثَقُلُوا. فَإِنَّهُ إِنِّهَا لِحُجَّةُ اللَّهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى عَلَى الْخَلْقِ بَعْدَ رَسُولِ اللَّهِ ^{صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم} وَأَنِّهَا لَسَيِّدَةُ دِينِكُمْ وَأَنِّهَا لَعَايَةُ عِلْمِنَا» قرآن ناطق، مفسّر حقیقی قرآن و از مصادیق اتم و اجمل راسخان در علم و تأویلشناسان است.

بنیه و سینه رسول‌خدا ^{صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم}، پاره تن و میوه دل پیامبر اکرم ^{صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم} است. فاطمه ^{علیها السلام} ذات و مقامات معرفتی ـ معنوینی دارد که غیر ازانسان کامل، کسی را یارای شناخت وادراک حقایق نوری و قدسی‌وجود آن گوهر آفرینش و کوثر هستی نیست. صاحب قیام ولایت الهیّه و نبوّت مقامیه و تعریفیه است.

کلمه تافه حق، وجه رب، صراط مستقیم الهی و حبل متین خدای سبحان است.

مظهر جامع اسمای حسناى حق و جامع اسمای جمال و جلال خدای سبحان است.

صاحب قلب و مقام «احسان» و شهود ربّ است.

جامع قرآن انزالی و تنزیلی است.

صاحب معرفت ناب، حکمت زلال و علوم لدنی و افاضی‌الهی است.

محدّثه و محدّثه است.

سیده نساء عالمین از اولین تا آخرین است.

صاحب وحی انبائی و سدیدى و مخاطب جبرئیل امین ^{علیه‌السلام} و صاحب صحیفه فاطمیه است که علم ماکان، مایکون و هو کان در آن درج شده و اینکه در دست با کفایت بقیه‌الله‌الاعظم ^{علیه‌السلام} است.

مخاطب به خطاب «یا أَیَّتِهَا النِّفْسُ الْمَطْمَئِنَّةُ ...» و دارای مقام جنت ذات و لقای ربّ و وصال محبوب است.

مظهر علم و عمل الهی و ایمان و عمل صالح و اسوه کمال وجودی در ساحت علمی و عینی است.

اساس دین، عماد یقین، کُهِف قرآن کریم و موضع سزّ الهی و دارنده خصایص حقّ ولایت است.

محور آل‌کسا و خامس آل‌عباست.

ودیعہ رسول‌خدا ^{صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم} و انسیه حوراست.

عالم به غیب سماوات و اراض و ملک و ملکوت است. بدان دلیل «فاطمه» نامیده شد که خلق از ادراک و معرفت ذات و هوّیتش محرومند و فرمود: «إِنَّمَا سُمِّيتِ

حقیقت یک نگاه جامع به تطورات بحث‌های قرآنی در طول این چند دهه می‌توانید داشته باشید و شما محور اطلاعات جامع مربوط به قرآن شوید و این یک افتخاری برای اوقاف می‌شود.

که سابقه ندارد، شکل گرفته و این یک کار بزرگ آموزشی و پژوهشی است که در حوزه انجام شده و در حال پیشرفت است و این‌ها افتخارات عصر انقلاب اسلامی است.

عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه با بیان اینکه قم در یکصدسال اخیر در حوزه قرآن و علوم مرتبط با آن بین ۲۰ تا ۳۰ نکته مهم تحولی دارد که دستاوردهای آن نیز ملموس است، ابراز کرد: این آفاق جلوی روی ما قرار دارد و چنانچه بتوانید، هرچه بیشتر جشنواره را به سوی این مسائل سوق دهید، آنگاه شما پیشران مهمی برای این تحولات پیش‌رو خواهید شد.

امام جمعه قم افزود: شاید گام اول آن این است که گام جامع‌تری برای تدوین یک مجموعه از تطورات مربوط به بحث‌های قرآنی بردارید و اینکه این تدوین به‌حالت نرم‌افزار

و هوشمند باشد و سال به سال هم تکمیل گردد و با آن در حقیقت یک نگاه جامع به تطورات بحث‌های قرآنی در طول این چند دهه می‌توانید داشته باشید و شما محور اطلاعات جامع مربوط به قرآن شوید و این یک افتخاری برای اوقاف می‌شود.

عضو مجلس خبرگان رهبری ادامه داد: این کار را می‌شود مقدمه‌ای قرار داد برای پیشنهاد بعدی که رزکنینگ کارهای قرآنی در جهان اسلام و دنیاست و شما به محوری برای رتبه‌بندی کارهای قرآنی در دنیا تبدیل شوید.

آیت‌الله اعرافی عنوان کرد: این نکته هم معلوم است که در دنیا هرچه روی قرآن و پیامبر اکرم ^{صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم} کار کنیم، در واقع گفت‌مان انقلاب اسلامی را پرنرنگ‌تر می‌کنیم.

مدیر حوزه‌های علمیه در ادامه، بُعد بین‌الملل گفت‌مان انقلاب اسلامی را مسئله بسیار مهم دانست و تصریح کرد: مقاومت یکی از نمادهای گفت‌مان انقلاب اسلامی است؛ اما تمام آن نیست؛ چراکه تجلی انقلاب اسلامی در جهان خیلی فراتر از مقاومت است و مقاومت یک نماد شاخص و

افجوزة

- سال بیست و سوم
- شماره ۸۲۳
- دوشنبه ۵ آذر ۱۴۰۳
- ۱۲ صفحه • ۵۰۰۰ تومان

Ofogh-e Hawzah Weekly

- صاحب امتیاز: مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه
- مسئول مرکز رسانه و فضای مجازی حوزه‌های علمیه: رضارستمی
- سرپرید: رمضاعلی عزیزی • با همکاری هیأت تحریریه
- تلفن: ۳۲۹۰۰۵۳۸ • نمابر: ۳۲۹۰۱۵۲۳
- صندوق پستی: ۳۷۱۸۵/۴۳۸۱
- نشانی: قم، بلوار جمهوری اسلامی، کوچه ۲، پلاک ۱۵
- پایگاه اینترنتی: www.ofoghhawzah.ir
- پست الکترونیک: info@ofoghhawzah.ir
- کارشناس فنی چاپ: مصطفی اویسی • چاپ: صمیم (۴۱)

عطریار

این معزالاولیاء

محمود زولیده

ذکرِ خدای قادر است، آیینِ مُعزّلالولیاء

معنای هَلّ مین ناصر است، آیینِ مُعزّلالولیاء

ذکرِ نبی ^{صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم}، ذکرِ علی، ذکرِ حسن، ذکرِ حسین ^{علیه‌السلام}

با فاطمه ^{علیها السلام}، با باقر ^{علیه‌السلام} است، این معزالاولیاء

هم چارده معصوم ^{علیه‌السلام} را، هم سیزده مظلوم را

خود یاور و خود ناصر است، این معزالاولیاء

حتّی بدرگاه خدا، با التماس و التجا

وِردِ امام حاضر ^{علیه‌السلام} است، این معزالاولیاء

در هر غم و در هر بلا، او جل و ابِتلا

نجوای عبدِ شاکر است، این معزالاولیاء

ما را ندارد او نیاز، ما در نیاز و او به ناز

مَحو خدای قادر است، این معزالاولیاء

روضه فقط همراز اوست، منصور هم‌آوازِ اوست

او را فرشتهِ ذاکر است، این معزالاولیاء

گریبِ برای عمه‌ها، سوزد ز داغِ خیمه‌ها

مادر به اشکش ناظر است، این معزالاولیاء

یابَنِ الامام العسکری ^{علیه‌السلام}، تو انتقامِ کوثری

نام تو هم یاجابر است، این معزالاولیاء

زهرا ^{علیها السلام} بگوید پشتِ در، زینب ^{علیها السلام} بگوید در سفر

مهدی ^{علیه‌السلام} بیا غمِ ظاهر است، این معزالاولیاء

یادداشت

باهال قلم (۱)

حرام خواری قلمی

استاد جواد محدثی

برخی از صاحبان قلم در پی نامند و نان.

هرجا به این دو ساحل برسند، لنگر می‌اندازند.

هرگاه به صخره‌های نقد برخورد کنند، بی‌خیال و نرم از کنار آن‌ها می‌گذرند، با موج هم آشنایند و در موج‌سواری مهارت دارند، بالا و پایین می‌روند؛ ولی سرشان زیر موج نمی‌رود. برخی نیز آثاری سرقت‌شده را عرضه می‌کنند و به مشتری‌های بی‌خبر می‌فروشند. بعضی هم آثار دیر هضم دارند، با شعر و قصه و مقاله‌های‌شان دهان‌پرکن است، کم‌خاصیت، پرچم و بی‌مغز، با عناوین بزرگ و محتوایی حقیر و صغیر.

آیا برای تأمین معاش، باید با فرهنگ جامعه بازی کرد و به قاچاق شعر و دزدی مضمون و سوزه و سرقت ردیف و قافیه و اختلاس مطالب و مقالات پرداخت؟

آیا این نوعی حرام‌خواری نیست؟

می‌گویند: همه که تولیدکننده نیستند. عوامل توزیع و واسطه‌ها هم برای بازاربازی لازم است. دزدی قالب و محتوا را صنعت مونتاژ نام می‌نهند و به‌همین حدّ از خودکفایی اکتفا می‌کنند.

برخی هم در محافل ادبی و جشنواره‌ها و سمینارها و همایش‌ها به دست‌فروشی و دوره‌گردی می‌پردازند و دل‌باخته اطلاعاتی‌های فراخوانند.

کاش بازار سرقت ادبی تخته شود و با اختلاس‌کنندگان علمی و پژوهشی برخوردی جدی‌تر و بازدارنده کنند تا این‌گونه حرام‌خوران، دست‌اورد علمی و فکری دیگران را به‌نام خود به ثبت نرسانند.

کاش حرام‌خواری قلمی هم، جزء مکاسب محرمّه محسوب می‌شدا!

ادامه دارد...

ممتاز آن می‌باشد: اما هر جای دنیا که برویم انقلاب اسلامی آنجا پرتوافشانی دارد و برای باوروی این گفت‌مان در صحنه بین‌الملل، نیاز به کار بیشتری می‌باشد.

عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه افزود: فعال‌سازی ظرفیت‌های جدی و جدید برای توسعه دایره مسابقات و جذب مخاطبان بیشتر و اطلاع‌رسانی و بازتاب بالاتر، یک اصل راهبردی است که هرچه روی آن کار شود، بجاست و جایگاه خود اوقاف را هم بالاتر می‌برد؛ از این‌رو تأکید من بر افزایش کشورهای شرکت‌کننده است.

مدیر حوزه‌های علمیه در پایان خاطرنشان کرد: نکته دیگر که دغدغه همه ما باید باشد، نسل جوان است. نسل جوان دربردارنده بهترین روح‌هاست؛ اما درصدی از آن‌ها هم در معرض خطرهای زیادی هستند و مسائل قرآنی، خیلی می‌تواند در ساخت نسل جوان اثرگذار باشد؛ لذا عنایت

به ویژه به نوجوانان و جوانان به‌خصوص در آموزش و پرورش و دانشگاه داشته باشید و آن‌ها را وارد این چرخه کنید.

گزارش: سیدامیر سجادی